

بسمه تعالی

اعضای گروه: یاسر کریمی گبلو-سجاد هاشمی -سید محمد امیر مصطفوی -حامد دهقانی

هدف آزمایش: بررسی قوانین حرکت (قانون اول و دوم) با استفاده از تخت هوا

قانون اول نیوتن: بنا بر قانون اول نیوتن اگر بر جسمی نیرو وارد نشود جسم یا ساکن می ماند و یا حرکت یکنواخت بر خط راست خواهد داشت

حرکت یکنواخت: حرکتی است که متحرک در زمان های مساوی و متوالی جابه جاییهای مساوی را طی می کند اگر جسم بر روی یک خط مستقیم حرکت می کند در لحظه t_0 در موقعیت x_0 (نسبت به مبدا اختیار شده) باشد و در لحظه t در موقعیت x قرار گیرد جابه جایی

$$v = \frac{x-x_0}{t-t_0}$$

آن $x-x_0$ خواهد بود سرعت متوسط ذره در این فاصله بنا بر تعریف عبارت است از

وسایل آزمایش: دستگاه تخت هوا، پمپ هوا، شیلنگ رابط خرطومی، تایمر دیجیتالی، دو چشم الکتریکی یا حسگر، ریل منشوری شکل، جسم یا سره، نخ، وزنه، پایه یا میز

عوامل ایجاد خطا: ۱-دقت وسایل اندازه گیری ۲-دقت افراد در قرائت ۳-مقاومت هوا

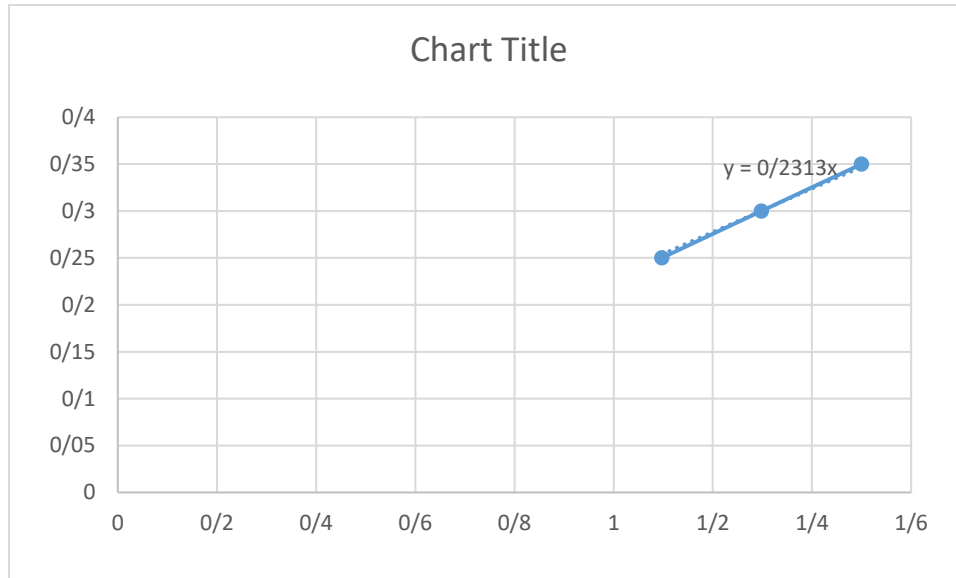
شرح آزمایش: روش انجام آزمایش: در انجام این آزمایش زمانی که جسم را روی سطح منشوری شکل قرار می دهیم و دستگاه خاموش است جسم متوقف است و این به علت وجود اصطکاک بین جسم و سطح منشوری می باشد و زمانی که برای انجام آزمایش های مورد نظر دستگاه را روشن می کنیم هوا از طریق روزنه های روی سطح منشور به زیر جسم یا سره وارد می شود و اصطکاک را از بین می برد و ما می توانیم آزمایشهای حرکت را انجام دهیم. و با تنظیم دو حسگر فاصله مورد نظر را اندازه گیری کرده. از طریق قسمت نوار متری که در یک طرف قسمت منشوری است Δx را محاسبه می کنیم و برای هر فاصله آزمایش را انجام داده و Δt را محاسبه می کنیم که t_0 زمان شروع حرکت زمانی که جسم از جلوی اولین چشم رد شد تایمر حرکت می کند و زمانی که از جلوی چشم دوم رد شد t ثبت می شود.

شرح آزمایش قانون اول نیوتن:

پس از تراز کردن دستگاه تخت هوا یکی از لغزنده را بر روی ریل هوا قرار می دهیم. در یک طرف ریل هوا متری وجود دارد برای تنظیم فاصله بین دو حسگر زمان که با آن اندازه مورد نظر را تنظیم می کنیم. حسگرها را جا به جا می کنیم و در ابتدا فاصله را روی ۲۵ سانتی متر تنظیم کرده و ظرف کوچک خالی که به انتهای دیگر نخ می که به لغزنده بسته شده است را رها می کنیم فقط باید توجه کنیم قبل از اینکه لغزنده به اولین حسگر برسد ظرف خالی متوقف شود تا با این کار بتوانیم نیرو را حذف کرده باشیم و این آزمایش برای هر کدام از ارتفاع های ۳۰ و ۳۵ سانتی سه بار تکرار می کنیم و زمان ها را ثبت کرده و جدولی مطابق شکل زیر را تکمیل می کنیم

جدول ۱: داده های آزمایش قانون اول نیوتن

آزمایش	X(m)	$t_1(s)$	$t_2(s)$	$t_3(s)$	$t_m(s)$	$V(m/s)$
1	.250m	1.097	1.095	1.098	1.097	.228
2	.300m	1.302	1.300	1.291	1.298	.231
3	.350m	1.504	1.498	1.497	1.500	.233

$\Delta v = 0.005$ و $\Delta v_1 = 0.003$ و $\Delta v_2 = 0.003$ و $\Delta v_3 = 0.005$ و خطای مطلق ما برابر است با با بیشترین مقدار از بین این ها یعنی: $\Delta v = 0.005$ خطای نسبی ما از تقسیم خطای مطلق بر سرعت متوسط بدست می آید $\frac{\Delta v}{v} = 0.022$ که سرعت متوسط ما در این جا برابر با 0.231 m/s

عوامل ایجاد خطا: ۱- دقت وسایل اندازه گیری ۲- دقت افراد در قرائت ۳- مقاومت هوا

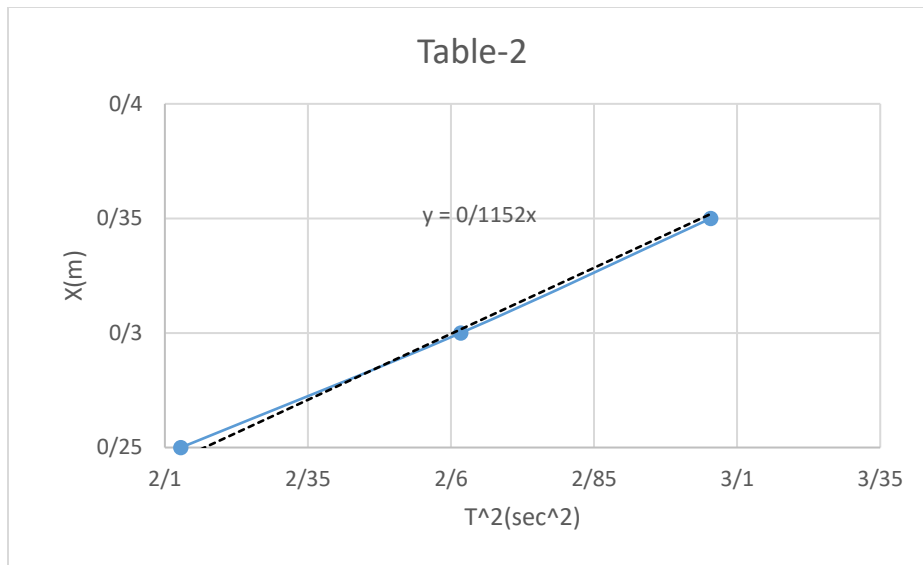
شیب منحنی سرعت متوسط را به ما می دهد که خطای ناچیزی داریم

آزمایش قانون دوم نیوتن:

در آزمایش بر خلاف آزمایش قبلی وزنه ای به جرم 7 gr لغزنده وصل می کنیم تا با این کار بتوانیم شتاب ناشی از وزنه را که به لغزنده اعمال می شود را محاسبه کنیم برای این کار ما این بار لغزنده را نزدیک حسگر قرار می دهیم بطوری که اپسیلونی با حسگر فاصله داشته باشد تا چشمک آن روشن نشود و این آزمایش را برای سه فاصله و برای هر فاصله سه بار تکرار می کنیم و با استفاده از فرمول $x = 1/2at^2$ شتاب را بدست آورده و داده ها را در جدول زیر می نویسم

جدول ۲: داده های آزمایش قانون دوم نیوتن

X(m)	t_1 (s)	t_2 (s)	t_3 (s)	t_m (s)	t_m^2 (s)	a (m/s^2)
.350	1.748	1.737	1.758	1.748	3.054	.164
.300	1.611	1.605	1.637	1.618	2.617	.229
.250	1.448	1.446	1.482	1.459	2.128	.235

شکل ۲: منحنی $X - T^2$

شیب نمودار در شکل ۲ نصف شتاب متوسط را نشان می دهد البته در اینجا خطای قابل توجهی داریم چون نصف شتاب متوسط برابر است با ۰,۱۰۵ می باشد که با شیب نمودار یکم فاصله دارد

مرحله بعدی محاسبه نیروی F برای وزنه های مختلف در فاصله یکسان 25cm می باشد با داده های بدست آمده جدول زیر را تکمیل می کنیم

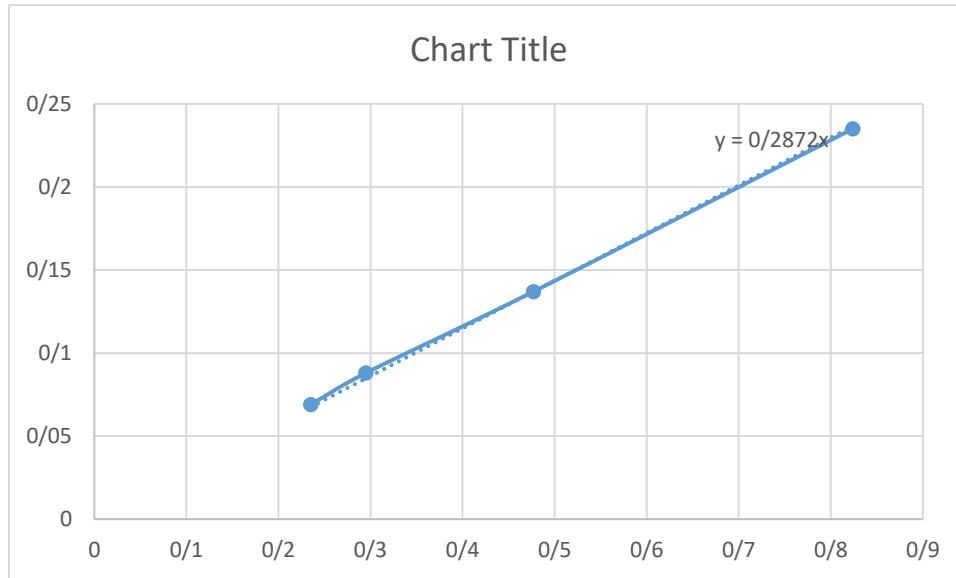
$$g = 9.81$$

جدول ۳: داده های آزمایش قانون دوم نیوتن

$M(gr)$	$F(N)$	$t_1(sec)$	$t_2(sec)$	$t_3(sec)$	$t_m(sec)$	$a(m/sec^2)$	$\frac{F}{a}$
7	.069	1.448	1.446	1.482	1.459	۰,۲۳۵	۰,۲۹۴
9	.088	1.305	1.302	1.298	1.302	۰,۲۹۵	۰,۲۹۸
14	.137	1.020	1.030	1.021	1.024	۰,۴۷۷	۰,۲۸۷
24	.235	.785	.776	.776	.779	۰,۸۲۴	۰,۲۸۵

شیب نمودار در این آزمایش برابر با جرم لغزنده می باشد که البته دارای خطا کمی می باشد و مهم ترین خطای آزمایش نیروی اصطکاک می باشد که توسط ریل هوا آن را حذف کرده ایم ولی با این حال تاثیر خود را در خطا می گذارد برای جرم هفت گرم داریم

$$\Delta t = 0.023 \text{ که از این بین } \Delta t_1 = 0.011 - \Delta t_2 = 0.013 - \Delta t_3 = 0.023 \text{ به عنوان خطای مطلق در نظر می گیریم}$$

قدم بعدی محاسبه خطای شتاب از راه \ln گیری می باشد که در زیر نحوه محاسبه آن را تشریح کردیم

که اگر از این $a = 2 * \frac{\Delta x}{\Delta t^2}$ بگیریم داریم $\ln a = \ln 2 + \ln \Delta x - 2 \ln \Delta t$ که با توجه به \ln داریم $\frac{\Delta a}{a} = 0 + 0 - 2 \frac{\Delta t}{t}$ با توجه به جدول بالاشتاب متوسط ما برابر است با 0.458 m/s^2 می باشد و به طور مشابه زمان متوسط 1.141 ثانیه و $\Delta t = 0.023$ می باشد و در گام آخر $\frac{\Delta a}{a} = 0 + 0 - 2 \frac{0.023}{1.141} = -0.403$ که از این جا $\Delta a = 0.018 \text{ m/s}^2$ را بدست می آوریم به طور مشابه برای تمام جرم ها داخل جدول می توان Δ را حساب کرد